

Instytut Pamięci Narodowej - Rzeszów

<https://rzeszow.ipn.gov.pl/pl8/archiwa/archiwalia-r/185610,Co-kryje-Oddzialowe-Archiwum-IPN-w-Rzeszowie-odkrywamy-kolejna-kolekcje-poswieco.html>
03.05.2024, 21:28

Co kryje Oddziałowe Archiwum IPN w Rzeszowie - odkrywamy kolejną kolekcję poświęconą starszemu wachmistrzowi Antoniemu Bąkowi

Starszy wachmistrz Antoni Bąk

Antoni Bąk, syn Walentego i Rozalii Koryl, urodził się 25 stycznia 1901 r. w Przybyszówce k. Rzeszowa. Antoni Bąk walczył w wojnie polsko-bolszewickiej w latach 1919–1920 i za zasługi wojenne w 1921 r. został odznaczony Krzyżem Walecznych. W Wojsku Polskim służył od 1 marca 1919 r. do 27 grudnia 1922 r., a następnie od 1 października 1923 r. do 31 marca 1925 r. w Policji Państwowej. 15 października 1925 r. rozpoczął pracę w Straży Celnej w placówce „Beskid” (należącej do Komisariatu Straży Celnej w Ławocznem), którą kontynuował od 14 września 1928 r. w placówce Straży Granicznej „Jelenkowane” k. Ławocznego (w Komisariacie Straży Granicznej „Ławoczne”), a od stycznia lub od lutego 1939 r. służył w Komisariacie Straży Granicznej „Cisna”. Nic nie wiemy o udziale A. Bąka w kampanii wrześniowej 1939 r., wiadomo tylko, że 19 września 1939 r. wraz z oddziałem przekroczył granicę polsko-węgierską w rejonie Sianki – Użok. Od 22 września 1939 r. do czerwca 1940 był internowany w obozie dla polskich żołnierzy w Sárvár na Węgrzech. Od 8 lipca 1940 r. służył w Brygadzie Strzelców Karpackich, później w Pułku Ułanów Karpackich i w 10 Pułku Huzarów. W maju 1944 r. brał udział w walkach o Monte Cassino. 14 sierpnia 1945 r. został awansowany do stopnia wachmistrza rozkazem dziennym nr 183/45 dowódcy 10 Pułku Huzarów. Służbę w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie w ramach Polskiego Korpusu Przysposobienia i Rozmieszczenia w Wielkiej Brytanii zakończył 27 sierpnia 1948 r. w stopniu starszego sierżanta (st. wachmistrza). Po zakończeniu służby wojskowej podjął pracę w charakterze mechanika samochodowego w firmie International Alloys w Aylesbury koło Londynu. Od maja 1949 r. działał również w Kole Stowarzyszenia Polskich Kombatantów w Aylesbury. Z Wielkiej Brytanii wrócił do Polski 29 sierpnia 1959 r.

16 sierpnia 1930 r. Antoni Bąk poślubił Annę Szary (ur. w 1908 r., zm. 24-05-1991 r.). Bąkowie nie mieli własnych dzieci, dlatego w latach 50. XX w. Anna Bąk w porozumieniu z mężem, który jeszcze wtedy przebywał w Wielkiej Brytanii, zaopiekowała się Staszkiem Kocanem, późniejszym mężem Janiny Kocan z domu Skiba, która darowiznę przekazała OA IPN w Rzeszowie. Antoni Bąk zmarł 31 grudnia 1971 r.

Odznaczenia wojskowe st. wachmistrza Antoniego Bąka:

- Krzyż Walecznych nadany rozkazem Naczelnego Dowództwa WP nr 15 z dnia 9-04-1921 r. za zasługi w wojnie polsko-bolszewickiej
- Odznaka Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich nadana rozkazem dowództwa 3.

Dywizji Strzelców Karpackich nr 40 z dnia 2-04-1943 r.

- Krzyż Pamiątkowy Monte Cassino nr 38178 nadany rozkazem dowództwa 2 Korpusu nr 140/AG z dnia 25-03-1945 r.
- Gwiazda brytyjska za wojnę 1939-1945 (THE 1939-1945 STAR)
- Brytyjski Medal Obrony 1939-1945 (THE DEFENCE MEDAL 1939-1945)
- Africa Star (Gwiazda za walki w Afryce północnej)
- Italy Star (Gwiazda za walki we Włoszech).

Zbiór Janiny Kocan zawiera m.in. kopie cyfrowe fotografii, dokumentów i innych pamiątek po st. wachmistrzu Antonim Bąku, które zostały udostępnione OA IPN w Rzeszowie przez panią Janinę Kocan.

Zdjęcie 001.
Legitymacja nr 31634 upoważniająca wiana Antoniego Bąka do noszenia Krzyża Walecznych, nadanego rozkazem nr 15 Naczelnego Dowództwa z dnia 15-04-1921 r. z faksymile podpisu Szefa Sztabu Generalnego gen. Tadeusza Rózwadowskiego.

Zdjęcie 002. Antoni Bąk w mundurze strażnika granicznego z narzeczoną Anną Szarówną, ok. 1927 r.

Zdjęcie 003. Kpr. Antoni Bąk (stoi pierwszy z prawej) z kolegami ze straży granicznej (lub z Korpusu Ochrony Pogranicza), przed 1939 r.

Zdjęcie 004. Żołnierze straży granicznej i policjanci przed 1939 r. W pierwszym rzędzie, czwarty z prawej (w pozycji półleżącej) - kpr. Antoni Bąk.

Zdjęcie 005. Żołnierze straży granicznej przed 1939 r. Pierwszy z prawej stoi kpr. Antoni Bąk.

Zdjęcie 006. Żołnierze w obozie internowania dla polskich żołnierzy w Sárvár na Węgrzech, 17 grudnia 1939 r. Zdjęcie wysłane do żony Anny przez kpr. Antoniego Bąka.

Zdjęcie 008. Żołnierze w obozie internowania dla polskich żołnierzy w Sárvár na Węgrzech podczas śniadania

Zdjęcie 007. Żołnierze w obozie internowania dla polskich żołnierzy w Sárvár na Węgrzech podczas śniadania wielkanocnego, 24 marca 1940 r.

wielkanocnego,
24-03-1940 r.

Zdjęcie 009. Kapral Antoni Bąk podczas służby w Pułku Uranów Karpackich w Brygadzie Strzelców Karpackich, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 010. Kapral Antoni Bąk podczas służby w Pułku Uranów Karpackich w Brygadzie Strzelców Karpackich, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 011. Biskup polowy WP ks. Józef Gawlina przemawia do żołnierzy Pułku Uranów Karpackich. Na lewo od niego ks. Jan Malinowski, kapelan Pułku Uranów Karpackich, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 012. Żołnierze Pułku Uranów Karpackich ubrani w angielskie mundury tropikalne typu battle dress. Pierwszy z lewej kpr. Antoni Bąk, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 013. Żołnierze Pułku Uranów Karpackich ubrani w angielskie mundury tropikalne typu battle dress podczas posiłku, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 014. Żołnierze Pułku Uranów Karpackich ubrani w angielskie mundury tropikalne typu battle dress podczas rozbijania namiotu, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 015. Kpr. Antoni Bąk (stoi drugi z lewej) w towarzystwie Brytyjczyków i polskiego starszego sierżanta, ok. 1940-1942 r.

Zdjęcie 018. Żołnierze Pułku Uranów Karpackich pełnią wartę w zrujnowanej

Zdjęcie 016. Legitymacja Odznaki Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich przyznanej kpr. Antoniemu Bąkowi 2 kwietnia 1943 r., z podpisem gen. Stanisława Kopańskiego.

Zdjęcie 017. Miniaturka Odznaki Samodzielnej Brygady Strzelców Karpackich noszona przez Antoniego Bąka.

miejsowości Caira k. Cassino, 15 maja 1944 r. Na drugim planie widoczne są stoki Monte Cairo (1669 m.n.p.m.).

Zdjęcie 019. Żołnierze Pułku Ułanów Karpackich z o. Józefem Grochotem przed Bazyliką św. Piotra na Watykanie. W drugim rzędzie, z czarnym wąsikiem: plut. Antoni Bąk.

Zdjęcie 020. Żołnierze Pułku Ułanów Karpackich z o. Józefem Grochotem w Rzymie, przed Bazyliką Santa Maria Maggiore. W pierwszym rzędzie, drugi z lewej: plut. Antoni Bąk.

Zdjęcie 021. Legitymacja Krzyża Pamiątkowego Monte Cassino nr 38178, nadanego plut. Antoniemu Bąkowi, służącemu w Pułku Ułanów Karpackich, rozkazem Dowództwa 2 Korpusu z 25 marca 1945 r.

Zdjęcie 022. Awers Krzyża Pamiątkowego Monte Cassino bez wstążki - krzyż przyznany plut. Antoniemu Bąkowi 25 marca 1945 r.

Zdjęcie 023. Rewers brytyjskiego Medalu Obrony 1939-1945 (THE DEFENCE MEDAL 1939-1945). Medal ten otrzymał Antoni Bąk za udział w II wojnie światowej.

Zdjęcie 024. Awers brytyjskiej Gwiazdy za Wojnę 1939-1945 (The 1939-45 Star). Medal ten otrzymał Antoni Bąk za udział w II wojnie światowej.

Zdjęcie 025.
Wachmistrz Antoni Bąk
w mundurze z
oznakami 10 Pułku
Huzarów. Zdjęcie
wykonane przed 17
stycznia 1948 r.

Zdjęcie 026. Antoni Bąk
na zdjęciu wykonanym
2 czerwca 1952 r. w
Aylesbury.

Zdjęcie 027. Antoni Bąk
(stoi czwarty z lewej) z
pracownikami i szefami
firmy International
Alloys w Aylesbury w
Wielkiej Brytanii, w
sierpniu 1959 r., w dniu
pożegnania z firmą, w
której pracował w
charakterze mechanika
samochodowego.